

Pozdravljeni, **učenci/ke 6.A** razreda.
Zdaj že marsikaj vemo o cvetu

DELO NA DALJAVO za 11. teden (1.6.-5.6.)

- Cilji:
- učenci spoznajo dva procesa : oprášitev in oploditev.
 - sklepajo na najpogostejše opráševalce
 - utemeljijo, pomen teh dveh procesov
 - sklepajo iz katerih delov nastane plod , seme...

Navodilo za delo: - preberi spodnji tekst in nato v zvezek , na kratko zapiši bistvo obeh procesov. Pomagaj si z naslednjimi vprašanji:

1. Kdaj pride do oprášitve?
2. Kako pride do oprášitve?
3. Kateri so najpogostejši opráševalci?
4. Ali lahko že po izgledu cvetov ugotovimo ali je rastlina žužkocvetka ali vetrocvetka? Svoj odgovor utemelji.
5. Kdaj govorimo o oploditvi?
6. Kaj nastane iz oplojenega jajčeca?
7. V kaj se spremeni semenska zasnova in v kaj plodnica?

Oprášitev in oploditev

Oprášitev je **prenos peloda na brazdo pestiča**. Oprášitev je predpogoj, da lahko pride do oploditve in s tem do razvoja novega organizma. Najbolje je, da pride pelod iz **prašnika ene rastline na pestič druge rastline iste vrste**, saj je s tem zagotovljeno, da potomec podeduje lastnosti staršev. Ker so rastline pritrjene, pri prenašanju cvetnega prahu sodelujejo **živali** (največkrat žuželke) ali **veter**, včasih tudi **voda**-predvsem pri vodnih rastlinah.

Rastlinam, katerih pelod **prenašajo žuželke**, pravimo **žužkocvetke**. Žuželke (ali druge organizme), ki sodelujejo pri prenašanju cvetnega prahu, imenujemo **opraševalci**. Cvetovi žužkocvetk so običajno živih **barv in dišijo**, s čimer privabljajo **opraševalce**. Pri dnu venčnih listov se običajno **izloča sladka medicína**, s katero se **opraševalci prehranjujejo**. Tako imajo oboji korist: žuželke dobijo hrano, rastline so oprášene. Gre za **sožitje oziroma simbiozo**.

Rastlinam, katerih **cvetni prah prenaša veter**, pravimo **vetrocvetke**. Cvetovi vetrocvetk so drugačni od cvetov žužkocvetk. So **manj opazni, ne dišijo in ne izločajo medicíne**. Prašniki in brazde pestičev običajno **segajo daleč iz cveta**, da so čim bolj **izpostavljeni vetru**. Vetrocvetke imajo v prašnikih **veliko pelodnih zrn**, da povečajo možnost oprášitve.

Po oprášitvi iz pelodnega zrna na brazdi požene izrastek - **pelodov mešiček**, ki se podaljšuje skozi vrat pestiča v plodnico, kjer so semenske zasnove. V semenski zasnovi je jajčece. Pelodov mešiček **prodre v semensko zasnovo do jajčeca** in vsebini **se zlijeta**. To je **oploditev**. Iz oplojenega jajčeca se začne razvijati kalček nove rastline, iz **semenske zasnove pa nastaja seme**. To je kalček z rezervno hrano, ki ga obdaja semenska lupina. **Plodnica raste in se razvija v plod**.

Sedaj pa si v učbeniku na str. 75 poglej še slikovno gradivo (levo zgoraj). Sliko oprášitve in oploditve preriši in označi.

Pripis.: tokrat mi izjemoma ne pošiljajte svojih izdelkov, ker jih bomo pregledali skupaj v šoli. Se kmalu vidimo.

Želim vam prijetno in uspešno delo .

